

LANDINFO RESPONS

Landinfo respons er utarbeidet av *Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon* (Landinfo).

Landinfo respons er svar på konkrete spørsmål og henvendelser fra UNE, UDI og AID.

Landinfo respons kan inneholde utvalg, sammenstilling og vurderinger av informasjon fra en rekke kilder, samt Landinfos vurdering av enkelte eller

flere av de refererte kildene.

REGION: Midtøsten
LAND: Irak
TEMA: Tal Afar
BESTILLINGSDATO: 11. november 2008

PROBLEMSTILLING / SPØRSMÅL:

Søker er Turkmener og sunnimuslim, opprinnelig fra byen Tal Afar i Irak. Han flyktet derfra i 2006 og bodde i Syria frem til 2007.

I asylgrunnlaget opplyser han at shiaer sitter med makten i Tal Afar. Hva var situasjonen i 2006 og hva er den nå?

Videre anfører han at han ble forsøkt tvangsrekruttert av noen uspesifiserte terroristgrupper. Er dette troverdig?

Tal Afar var et "hotspot" for terrorister i 2006, men hvordan har tilstanden utviklet seg og hva er i situasjonen nå?

LANDINFO RESPONS: **Landrådgiver Gro Hasselknippe**
DATO: **28. November 2008**

Innledning	2
1. Hvem styrer i Tal Afar?.....	2
2. Tvangsrekruttering til terroristgrupper?	3
3. Situasjonen i Tal Afar i dag.....	4
Kilder.....	5

Innledning

Tal Afar er en by som ligger nordvest i Ninewa-provinsen, omlag 50 kilometer vest for Mosul og 60 km øst for grensen til Syria. Det er anslått at byen har rundt 200 000 innbyggere hvorav de aller fleste er irakiske turkmenere. De fleste er sunnimuslimer, men det finnes også en forholdsvis stor andel shiamuslimer blant dem.

1. Hvem styrer i Tal Afar?

Tal Afar er delt inn i 18 distrikter som alle domineres av hver sin klan. Hvert distrikt har et klanoverhode som ivaretar beboernes interesser overfor de lokale myndighetene.

Tal Afars byråd er sammensatt av lokale sheiker og en ordfører. Ordføreren er valgt av byrådet og godkjent av provinsrådet i Mosul. Ordføreren må ikke nødvendigvis være turkmener eller fra byen.

I henhold til en artikkel i The Independent var det byrådet som styrte i Tal Afar umiddelbart etter Saddam Hussins fall shiadominert (Cockburn 2005).

Siden 2005 har Mohammed Najim Abdullah al-Jibouri vært ordfører i byen. Han er sunni-muslimsk og opprinnelig fra Dahuk, en kurdisk by nord for Tal Afar (Stryker 2006). Hans kone er angivelig shiamuslimsk. Najim al-Jibouri ble først innsatt som politisjef i Tal Afar av politisjefen på provinsnivå i Mosul. Han erstattet en shiamuslimsk politisjef (McCone et al. 2008). Najim var tidligere offiser i Saddam Husseins hær. Landinfo har ikke funnet informasjon om hvilken av de sekteriske gruppene som dominerer i byrådet, men om det er slik at det fortsatt er et flertall av sunnimuslimske turkmenere i byen, er det nærliggende å tro at byrådet har flest

sunnimuslimske medlemmer. Det var imidlertid stor utflytting fra byen i 2004 og 2005 da væpnede aksjoner gjorde det svært vanskelig å bo i byen. Dagens befolkningstall og fordelingen av sunnier og shiaer er derfor noe uviss.

Najim al-Jibouri har samarbeidet tett med de amerikanske styrkene og har med deres hjelp klart å slå ned på al-Qaida-ledede angrep i byen.

Det irakiske politistyrken i Tal Afar var imidlertid frem til 2005 dominert av shiamuslimer, og valget av en sunnimuslimsk ordfører var bl.a. begrunnet i at det var et behov for å endre politistyrkens fremferd i kampen mot de sunnimuslimske opprørsgruppene (McCone et al. 2008: 8).

Nå skal byen ha en lokal politistyrke bestående av både sunni- og shiaturkmenere (CBS News 2006).

2. Tvangsrekruttering til terroristgrupper?

Landinfo har ikke funnet noe dokumentasjon på at tvangsrekruttering til militære grupper foregår i Irak. Man kan imidlertid ikke utelukke at det forekommer. Mest sannsynlig er det at tvangsrekruttering kan forekomme i perioder hvor de militante gruppene står svakt og når tilgangen på frivillige er redusert. Som beskrevet i Landinfos respons om tvangsrekruttering fra 18. august 2008, så har tilstrømningen til både innenlandske og utenlandske grupper i Irak gått ned etter hvert som deres spillerom har blitt innsnevret. Rapporten konkluderte med at det i perioder med slik stagnasjon ikke kan utelukkes at tvungen rekruttering forekommer på steder der gruppene fortsatt er aktive (Landinfo 2008).

Dersom søkeren hevder å ha blitt forsøkt tvangsrekruttert i 2006, så var dette nettopp en periode der al-Qaida Irak sto svakt i Tal Afar. Av den grunn er det altså ikke helt usannsynlig at tvangsrekruttering er forsøkt.

Det finnes imidlertid rapporter som sier at barn blir rekruttert av militante grupper (Coalition to stop the use of child soldiers 2008; Home Office 2008). Child Soldiers Global Report 2008 hevder på bakgrunn av en studie utført av en irakisk NGO at de gruppene som i størst grad rekrutterer barn er al-Qaida og Jaysh al-Mahdi (s. 179). Gruppene skal angivelig ha brukt økonomiske incentiver i rekrutteringen. Det er også rapportert om salg av psykisk utviklingshemmede barn til al-Qaida. Barna blir brukt som spioner, for å avlede koalisjonssoldatene eller som selvmordsbombere. Biler med barn som passasjerer har sluppet lettere gjennom sjekkpunkter, og før bomben utløses forlater de voksne bilen mens barnet sitter igjen og sprenge i luften. Noen av barna som blir rekruttert er angivelig foreldreløse (Coalition to stop the use of child soldiers 2008: 180).

Tatt i betraktning den høye arbeidsledigheten og økt fattigdom i Irak, skal man ikke se bort fra at flere slutter seg til militante grupper ut fra økonomiske motiver. Spesielt kan internt fordrevne flyktninger som har mistet både hus og arbeid være en målgruppe for grupper som al-Qaida og JAM-militsen.

3. Situasjonen i Tal Afar i dag

Tal Afar var i årene etter den amerikanske invasjonen en base for al-Qaida terrorister og andre sunni-opprørere. I henhold til Col. McMaster, en amerikansk militærrådgiver som hadde i oppgave å bekjempe al-Qaida i Tal Afar i 2005, så brukte al-Qaida Tal Afar som et ankomststed for opprørere som kom fra Syria for å ta del i motstanden mot koalisjonsstyrkene (CBS News 2006). Dette har også blitt rapportert av andre (Cockburn 2005; Beaumont 2007). Byen hadde siden Saddam Husseins fall vært underlagt al-Qaidas kontroll og det var ingen fungerende lov og orden i byen.

Amerikanske styrker klarte sammen med den irakiske hæren å fordrive al-Qaida fra Tal Afar første gang i 2004, men på grunn av lav militær bemanning i etterkant klarte de ikke å befeste sin stilling. Al-Qaida klarte å komme tilbake og utførte hevnaksjoner mot dem som hadde hjulpet amerikanerne med å drive dem ut (CBS News 2006). Ifølge McMaster var al-Qaidas strategi å sette sunni- og shiamuslimene i den turkmenske befolkningen i Tal Afar opp mot hverandre ved å iverksette angrep på den ene gruppen som igjen ville lede til hevnangrep.

Sommeren og høsten 2005 var det krigslignende tilstander i byen og en stor andel av byens borgere flyttet ut. Mange hadde allerede flyttet ut i 2004 pga. al-Qaidas terroraksjoner mot deler av befolkningen. Amerikanske tropper angrep byen 3. september 2005. De innledende kampene varte i tre dager. Familier ble tvangsflyttet ut av byen ettersom angrepene nærmet seg deres nabolag. Irakiske myndigheter beordret en tredagers pause i kamphandlingene for å gi folk tid til å flytte ut. Dette var også nok tid for al-Qaida-opprørerne til å komme seg ut av byen. Da amerikanske styrker gjenopptok angrepet, hadde al-Qaida-opprørerne forlatt byen. Det amerikanske militæret begynte opplæring av en lokal politistyre bestående av både sunni- og shiaturkmenere ment å skulle patruljere gatene i byen (CBS News 2006). Col. McMaster samlet også de religiøse lederne for begge trosretningene som et ledd i en normaliseringsprosess.

Irakiske styrker har kontrollert byen siden mars 2006. Måten operasjonen mot terroristene ble utført på i Tal Afar, som bl.a. innebar samarbeid med flere av sunnilederne i byen, blir av amerikanske og irakiske myndigheter karakterisert som en suksess historie (White House Office of the Press Secretary 2006; Beaumont 2007; Ricks 2006).

På tross av at al-Qaida er sterkt svekket i Tal Afar, pågår det fortsatt væpnede aksjoner i byen. I løpet av den første uken i august 2008 eksploderte flere bilbomber der 16 døde og 55 ble såret (Aswat al-Irak 2008.). 15. november ble 10 personer drept og minst 20 såret i et nytt

bilbombeangrep i byen. Man antar at sunniopprørere står bak (BBC News 2008). Ifølge UNAMI så er Tal Afar fortsatt utsatt for bilbombeangrep utført av selvmordsbombere. (UNAMI 2008).

Kilder

Aswat al-Iraq (2008, 8 August). *News summary*. Tilgjengelig fra <http://en.aswataliraq.info/index.php?s=Tal+Afar+council> [lastet ned 27.11.2008]

BBC News (2008, 15 November). Lethal car bomb rocks Iraqi town. *BBC News*. Tilgjengelig fra http://news.bbc.co.uk/2/hi/middle_east/7731185.stm [lastet ned 27.11.2008]

Beaumont, Peter (2007, 14 July). In town split in two by al-Qaida, a ray of hope for the country. *The Guardian*. Tilgjengelig fra <http://www.guardian.co.uk/world/2007/jul/14/iraq.peterbeaumont> [lastet ned 27.11.2008]

CBS News (2008, 2 July). Tal Afar: Al Qaeda's Town. *60 Minutes*. Tilgjengelig fra <http://www.cbsnews.com/stories/2006/03/10/60minutes/main1389390.shtml> [lastet ned 27.11.2008]

Coalition to stop the use of child soldiers (2008). *Child Soldiers Global Report 2008*. Tilgjengelig fra http://www.childsoldiersglobalreport.org/files/country_pdfs/FINAL_2008_Global_Report.pdf [lastet ned 27.11.2008]

Cockburn, Patric (2005, 11 September). US and Iraqi troops launch huge assault on northern insurgent stronghold. *The Independent*. Tilgjengelig fra <http://www.independent.co.uk/news/world/middle-east/us-and-iraqi-troops-launch-huge-assault-on-northern-insurgent-stronghold-506368.html> [lastet ned 27.11.2008]

Home Office UK (2008, 15 August). *Country of Origin Information Report Iraq*. Home Office UK Border Agency. Tilgjengelig fra <http://www.homeoffice.gov.uk/rds/pdfs08/iraq-050908.doc> [lastet ned 28.11.2008]

International Organization for Migration (IOM) (2006, January). *Ninewa, October 2006 - January 2006. Phase II Monitoring*. Amman: IOM Iraq. Tilgjengelig fra <http://www.iom-iraq.net/Library/idpReports/Ninewa%20Phase%20II%20IDP%20Report.pdf> [lastet ned 27.11.2008]

Landinfo (2008, 18. august). *Landinfo respons Irak: Tvangsrekruttering, islamistisk gruppe*. Oslo: Landinfo.

Kun internt tilgjengelig i Landdatabasen under Irak / Respons.

McCone, David R., Wilbur J. Scott, and George R. Mastroianni (2008, 8 January). *The 3rd ACR in Tal Afar: Challenges and Adaptions*. Colorado Springs: Strategic Studies Institute, Department of Behavioral Sciences & Leadership, United States Air Force Academy. Tilgjengelig fra <http://www.strategicstudiesinstitute.army.mil/pdffiles/of-interest-9.pdf> [lastet ned 28.11.2008]

Ricks, Thomas E. (2006, 16 February). The Lessons of Counterinsurgency. U.S. Unit Praised for Tactics Against Iraqi Fighters, Treatment of Detainees. *Washington Post*. Tilgjengelig fra <http://www.washingtonpost.com/wp-dyn/content/article/2006/02/15/AR2006021502586.html> [lastet ned 27.11.2008]

Stryker, Samantha (2006, 18 November). Tal Afar mayor turns town into success story. *Multi-National Force – Iraq, News*. Tilgjengelig fra http://www.mnf-iraq.com/index.php?option=com_content&task=view&id=7339&Itemid=128 [lastet ned 27.11.2008]

UNAMI (2008, 25 November). *UN Security Information Report 25 November 2008*. UNAMI Safety and Security Unit.

Abonnementstjeneste. Kun internt tilgjengelig i Landdatabasen under Irak / Politiske forhold / UNAMI DAILY SECURITY UPDATE.

White House Office of the Press Secretary (2006, 29 March). President Discusses Democracy in Iraq with Freedom House. *White House Office of the Press Secretary, News*. Tilgjengelig fra <http://www.whitehouse.gov/news/releases/2006/03/20060329-6.html> [lastet ned 27.11.2008]